

Kuznetsov A. Yu. – Professor, Ph.D.

Chernienko V.A. – Docent, Ph.D.

(Kharkov, NAU «KhAI»)

MARGINALITY IN THE CONTEXT OF EUROPEAN INTEGRATION

Modern processes of making social relations global are more and more passing all bounds of the notion as national self-consciousness, and namely: such attributes of the nation like the community of territory, language, economics and culture are intensively effaced. The practice of coming into collision of spontaneity of national interests shows the number of over-national tendencies, namely: the deepening of international labor distribution; the forming of world economic financial market; the development of global communication means; the extraordinary mobility; migration and marginalization of enormous masses of people. In this context the contradictory role of marginality in the process of deepening the European self-consciousness has not yet comprehensively studied.

The marginal are becoming the scientific investigation point in the 20-s of the XX-th century. American sociologists (P.Park, P.Makkensy, A.Stounkvist) study the rise of a new type of a personality, a marginal one, (as a result of the fact that some races, nations or peoples left the sociocultural, economic, geopolitical isolation) connected with the tendency of a new type of a personality which is characterized by the transnational mobility and some other features of globalistic behavior. The destiny can doom the marginals to their existence within many cultural zones at the same time and force them to play part of a cosmopolitan or a stranger in such a person is becoming (in comparison with indirect cultural environment that surrounds the person) an individual who has more extensive cultural horizon.

Referring to works of modern scientists (for example, M.Kastells, J.Vallerstane, F.Wabster, P.Samaddara) engaged in marginal problematic one can say that the transition from one sociocultural position to another one is like crises of the former convictions and values for an individual. Marginality comprises both constructive and destructive consequences, for example, the raising of creative activity or apathy (the extreme behavior – suicide). Many things depend on what is the sociocultural and psychologic trends of finding the way out of the marginal situation, namely, rising or falling sociocultural mobility, frustration, depression or creative raising and activity. On the whole, marginality is to be taken to extreme situations, i.e. they are situations that are characterized by exhausting the reserve potential of a human being whose potential was accumulated in the process of onto – and philogenesis. So, a sustainable adaptation at stable sociocultural relations is changing by disadaptation caused through breaking the habitual system of sociocultural relation, the loss of habitual convictions and values, the alteration of criteria of judgments, the break of an old stereotype and some difficulty of its renewing.

These intermediate results let introduce clarity into the notion «marginal syndrome»: the break of some habitual sociocultural relations; sociocultural «isolation» (the life on the edge of cultures): pluralism of ethno cultural self-consciousness; the preference of deviant forms of sociocultural adaptation; overstepping the limits of one's own discourse; the receptivity to innovations.

Thus, the marginality factor (in the line of other significant factors: economic, political, technological, etc.) stipulates the progressive-acting alteration of self-consciousness; from self-consciousness inherent in tribes, through self-consciousness that is characteristic for peoples and nations, to planetar self-consciousness which is a self-consciousness of mankind. The deepening of European self-consciousness is just a moment in the context of all-world history. At the current investigation this idea is the main one.

Literature:

1. Park R.E. Human migration and the marginal man // American Journal of Sociology. – Chicago, 1928. – Vol. 33, № 6. – P. 881-893.
2. Samaddara R. The Marginal Nation: Transborger Migration from Bangladesh to West Bengal. Gebundene Ausgabe. – 1999.
3. Kastells M. Information age: economics, society and culture: Translation from English under scientific publishing O.E.Shkaratan. – M.: SU HSE, 2000. – 608p.

*Кулагіна Ганна – канд. філос. н.
(Київ, ІФ НАНУ)*

РЕЛІГІЙНА СВОБОДА ТА ТРАНСФОРМАЦІЯ СТРУКТУРИ ІДЕНТИЧНОСТІ

Релігійна свобода завжди представлена свободою вибору релігії, свободою реалізації релігійного культу і виявляється через два свої аспекти. Перший з них стосується особистості, проблем її самовизначення, самореалізації у смислому полі певної релігії і розкривається через поняття «свобода віросповідання». Другий стосується соціальних, правових можливостей функціонування церкви, релігійних об'єднань, спільнот віруючих і окреслюється поняттям «свобода церкви». Свобода церкви як різновид релігійної свободи має своїми структурними компонентами свободу створення релігійних об'єднань, груп, свободу церковних організацій і управління, свободу господарчої, фінансової діяльності і передбачає повну рівність у правовому відношенні всіх релігійних спільнот.

Можна казати про трансформацію структури ідентичності за сучасних умов релігійного життя. Відбувається зміна ієрархії рівнів у структурі соціальної ідентичності, а саме – підвищується значущість групових ідентичностей (у т.ч. – релігійної й етнічної) порівняно з особистісною. Це знаходить відображення також у тому, що членство у релігійній групі інколи постає важливою категорією етнічної ідентичності.